

De medewerking van de patiënt in het interdisciplinair team

Ilse Weeghmans

Vlaams Patiëntenplatform vzw

10 mei 2016- Trefpunt Verpleegkunde

Het Vlaams Patiëntenplatform

Wat?

- Onafhankelijk platform
- 100 patiëntenverenigingen
- Patiëntenvertegenwoordigers

Franstalige tegenhanger: LUSS

Het Vlaams Patiëntenplatform

Streven naar ...

- Toegankelijke zorg voor iedereen
- Actieve deelname/consultatie van patiënten

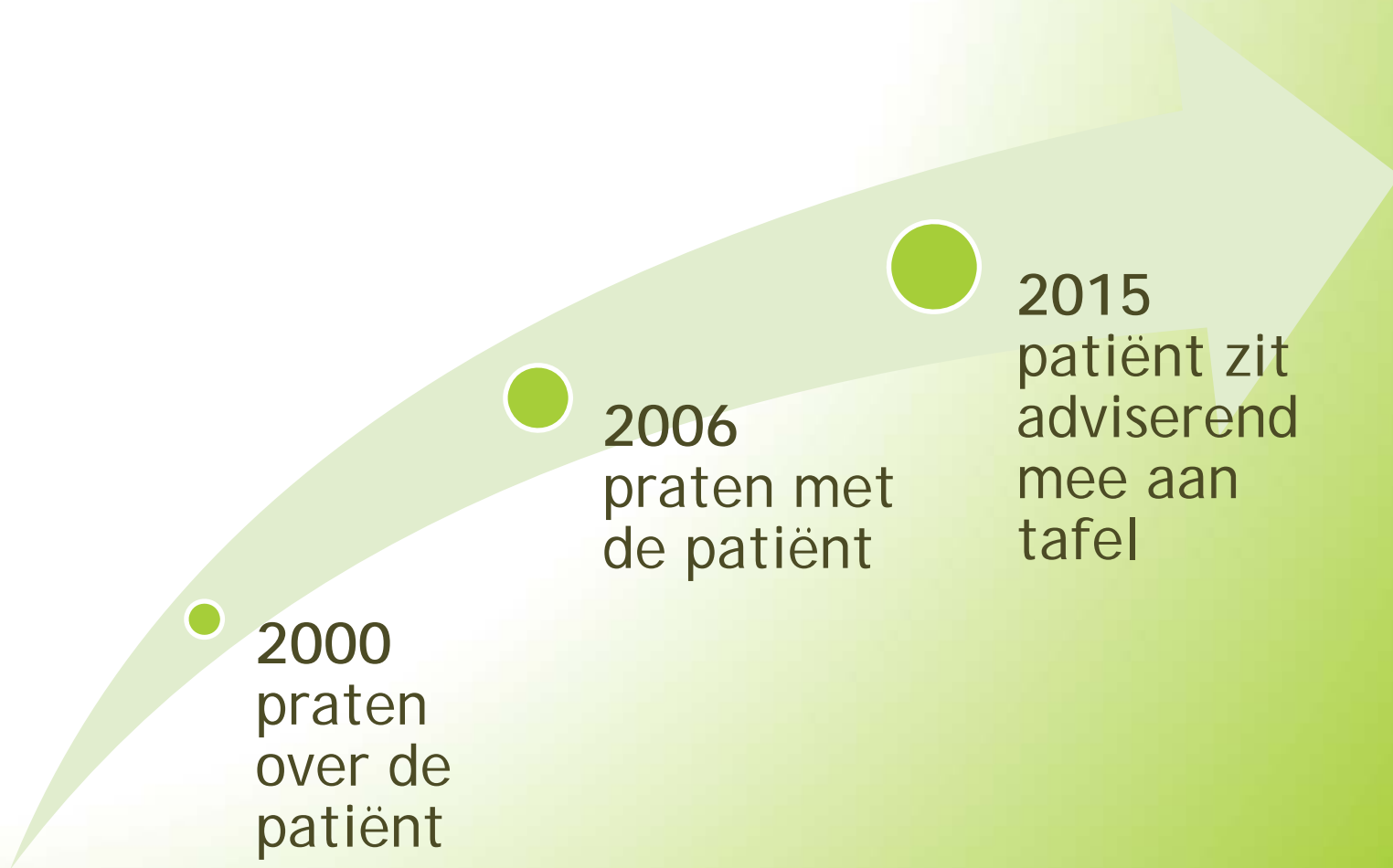

Via o.m. studiegroepen, denkdagen, bevestigingen, ...

©www.rein-art.be

Evolutie van de stem van de patiënt

Hoe patiënten kunnen meewerken

- Participatie patiënten
 - Verschillende methoden:
de participatieladder
 - Verschillende niveaus
 - Microniveau
 - Mesoniveau
 - Macroniveau

Participatieladder

Medebeheer	Formeel meebeslissen in de aansturing van het zorgsysteem
Ervaringskennis delen	Ervoor zorgen dat ervaringskennis mee aan de grondslag van beleidsbeslissingen kan liggen
Co-appreciatie	Met andere actoren in het zorggebeuren complexe dossiers duiden / kaderen
Evaluatie	Participeren in het beoordelen van kwaliteit van het zorgaanbod
Consultatie	Het gestructureerd bevragen van doelgroepen met het oog op het beter begrijpen van noden en bekommernissen
Voorlichting	Informereren van achterban met betrekking tot structuur, gebruik, kwaliteit en kostprijs van het zorgaanbod
Validatie	(informed consent): het bekrachtigen van het voorgestelde diagnose- en behandelingstraject door de individuele patiënt (of zijn vertegenwoordiger)

Voorbeeld: patiëntenparticipatie op macroniveau

Medebeheer	
Ervaringskennis delen	Ongeveer 80% van de chronisch zieken die momenteel niet werken, willen werken. Vaak zijn hiervoor flexibele tewerkstellingsmaatregelen nodig
Co-appreciatie	Het VPP als partner in de projecten geïntegreerde zorg
Evaluatie	Het VPP heeft voor en samen met patiënten de Vlaamse Patiënten Peiling ontwikkeld om ervaringen van patiënten rond kwaliteit van zorg te meten
Consultatie	Het gestructureerd bevragen van achterban over veranderingen organisatie ziekenhuiszorg
Voorlichting	Infosessie voor achterban over statuut chronisch zieken; nieuwsbrief
Validatie	

MEDEWERKING/BETROKKENHEID/ PATIENTENPARTICIPATIE IN HET INTERDISCIPLINAIR TEAM

Medewerking in de rechten van de patiënt verankerd

- kwaliteitsvolle dienstverlening
- vrije keuze van de beroepsbeoefenaar
- info over de gezondheidstoestand
- geïnformeerde toestemming
- rechten in verband met het patiëntendossier
- bescherming van de persoonlijke levenssfeer
- klacht neerleggen
- Pijnbestrijding
- → in dialoog gaan!

Medewerking van de patiënt: patiëntenparticipatie op microniveau: hoe?

- Afhankelijk van de patiënt vb woonzorgcentrum
- Ondersteuning patiënt: vertrouwenspersoon
- Vertegenwoordiger

- Via Personal Health Record
- Doelen van de patiënt
- Shared decision-making
- Informatie aan patiënt: waar vind je betrouwbare info?

Medewerking van de patient:

Via inzage in patiëntendossier ?

- Patiënt heeft recht op inzage dossier
 - Rechtstreeks, onbeperkt, binnen 15 dagen
 - Geen toegang tot persoonlijke notities, gegevens m.b.t. derde persoon, gegevens in het kader van de therapeutische exceptie
 - Je vertrouwenspersoon mag je bijstaan
 - Als je vertrouwenspersoon een beroepsbeoefenaar is, dan heeft hij ook inzagerecht in de persoonlijke notities.
- Recht op afschrift papieren dossier
- Zelfde rechten voor elektronisch dossier
 - Opting IN ! informatie voor patiënt door zorgverlener
 - Geen juridisering van toestemming
 - Bescherming van de privacy
 - E-health, Vitalink, Gegevensdelingdecreet

Medewerking van de patiënt

- Voorbeeld: personal health record
 - Doelstellingen:
 - Inzage in het patiëntendossier voor de patiënt op een laagdrempelige manier mogelijk te maken;
 - de communicatie tussen zorgverlener en patiënt te verbeteren;
 - patiënten te ondersteunen in het kader van empowerment
 - patiënten (en mantelzorgers) de mogelijkheid te bieden om waardevolle informatie over hun ziekteproces aan te vullen in het patiëntendossier en te delen met zorgverleners
 - ⇒ Verhoogde therapietrouw, controle over zorg
 - ⇒ Belangrijke info terug opzoeken
 - ⇒ Medische incidenten voorkomen
 - ⇒ Helpt bij communicatie

Medewerking van de patiënt via doel/levenskwaliteit

- Wat is het doel van de patiënt in zijn leven?
- Wat betekent dit op het vlak van levenskwaliteit voor chronische zorg voor patiënten?
- Goal-oriented care: Mold ea
- Hoogst realiseerbare niveau van gezondheid, zoals door de patiënt zelf geformuleerd, te bereiken
- Evaluatie door de patiënt, niet de arts
- Wat er echt toe doet = vermogen om te functioneren en sociale participatie
- Doelstelling van patiënt mee opnemen in elektronisch patiëntendossier
 - Voorbeeld: patiënt met COPD, diabetes, hoge bloeddruk en heupprothese: 2 keer per week op kleinkinderen letten, stukje kunnen wandelen, voor het overige met rust gelaten worden, niet constant therapie, ...
 - Voorbeeld: vroegtijdige zorgplanning

Medewerking via beslissingshulpen

Beslissingshulpmiddelen

- Hulpmiddel voor de patiënt om met voldoende inzicht (*o.a. over neveneffecten*) stapsgewijs een beslissing te nemen over welke behandeling het best bij zijn persoonlijke voorkeuren
- *Bijvoorbeeld:* Beslissingshulp voor patiënten met vroegtijdige, gelokaliseerde prostaatkanker - LUCAS (KU Leuven)

Patiëntenparticipatie: microniveau

	Zorgvuldig opvolgen	Chirurgie	Externe bestraling	Interne bestraling
Erectieproblemen	--	+	+	+
Urineverlies	--	+	--	-
Urineren pijnlijk of frequent	--	--	+	+
Stoelgangproblemen	--	--	+	-
Risico om te sterven aan de behandeling	--	-	--	--
Risico om te sterven aan prostaatkanker	+	+	+	+

-- : uiterst zeldzaam

- : zeldzaam

+ : komt voor

Medewerking van de patiënt via ondersteuning

- Ondersteuning van de patiënt
 - Door de professional: patiëntenvoorlichting, ondersteuning van zelfzorg
 - Door patiëntenverenigingen
 - Ervaringsdeskundigen
 - Geen casuïstiek
 - Collectief verhaal
 - Kennis over leven met een chronische aandoening
 - Ondersteunen van patiënten
 - Vorming aan patiënten

Waarom is het geven van informatie belangrijk in kader van medewerking?

- Belang voor de patiënt van het krijgen van informatie:
 - Betere kennis
 - Waardoor hij actief kan participeren
 - Minder stress en angst
 - Kan gefundeerde, doordachte beslissingen nemen
 - Betere effectiviteit van de gezondheidszorg

Waarom is het geven van informatie belangrijk in kader van medewerking?

- Belang voor de zorgverleners van het geven van informatie:
 - hogere patiënttevredenheid
 - therapietrouw
 - betere relatie tussen zorgverlener en patiënt
 - Betere klinische resultaten en gezondheidseffecten
- ➔ Positieve impact op de algemene kost voor de gezondheidszorg

ROL VAN PATIËNTENVERENIGINGEN IN MEDEWERKING IN INTERDISCIPLINAIRE TEAMS?

Rol van patiëntenverenigingen

- Voordelen van patiëntenverenigingen:
 - Meer en andere **informatie** (over hulpmiddelen, producten, impact op je dagelijks leven,...)
→ hoe leef je met je aandoening?
 - Sneller en beter herstel
 - Minder eenzaamheid, **lotgenotencontact**
 - Deelnemers zijn actiever en gemotiveerder om te streven naar een gezonde levensstijl, wat zich vertaalt in minder onnodig gebruik van de zorg
 - Belangenverdediging
- Meer informatie over patiëntenverenigingen:
www.zelfhulp.be

www.zelfhulp.be/zoek-een-zelfhulpgroep

The screenshot shows the website interface for finding a self-help group. At the top left is the logo 'TREF PUNT ZELF HULP'. To the right are navigation links: 'Actueel', 'Kalender', 'Over ons', and 'Contact'. Below these is a search bar with the text 'Google™ Aangepast zoeken' and a magnifying glass icon. A navigation menu contains five items: 'Home', 'Zoek een zelfhulpgroep' (highlighted in yellow), 'Zelfhulp werkt!', 'Wat biedt Trefpunt Zelfhulp?', and 'Documentatie'. Below the menu, a breadcrumb trail reads 'home » zoek een zelfhulpgroep'. The main content area has a large orange box with the heading 'Vind een zelfhulpgroep' (circled in green) and the instruction 'Typ hier een aandoening of thematiek'. Below this is a search input field with a magnifying glass icon and a blue button labeled 'zoek zelfhulpgroep'. Three columns of text provide further guidance: 'Begin je eigen groep' with a 'start een zelfhulpgroep' button, 'Neem contact op' with a 'contacteer ons' button, and 'Vind hulp in je omgeving' with a 'nuttige links' button.

home » zoek een zelfhulpgroep

Vind een zelfhulpgroep

Typ hier een aandoening of thematiek

zoek zelfhulpgroep

Begin je eigen groep

Wil je een eigen groep starten met lotgenoten, maar weet je niet goed hoe? Vraag ons gerust om tips en ondersteuning.

start een zelfhulpgroep

Neem contact op

Heb je een vraag of opmerking over zelfhulpgroepen of lotgenotencontact? Bel of mail gerust één van onze medewerkers.

contacteer ons

Vind hulp in je omgeving

Zoek je dringend hulp, informatie, advies of gewoon een luisterend oor? We lijsten enkele instanties voor jou op.

nuttige links

Bijdragen van patiëntenverenigingen Op micro- of individueel niveau

- Verhogen van kennis, begrip en competenties over:
 - de aandoening
 - de behandeling
 - gezonde levenswijzen & preventie
 - medicatie
 - hulpbronnen
 - participatie
- Coping
- Sociale steun / verbondenheid / (h)erkenning
 - ➔ Self-management bevorderen (op allerlei domeinen)
 - ➔ Ervaringskennis bundelen & ervaringsdeskundigheid inzetten

Bijdragen van patiëntenverenigingen in het interdisciplinair team

- Inzicht geven in patiëntenperspectief
- Evalueren en verbeteren van zorg
- Beleidsparticipatie als stakeholder
- Complementaire inbreng: professionele deskundigheid aanvullen met ervaringsdeskundigheid

Randvoorwaarden voor patiëntenparticipatie

- Betrek patiënten(vertegenwoordigers) **van bij de start**
- Patiënten(vertegenwoordigers) zijn vaak **vrijwilligers**:
 - Wees duidelijk over de doelstellingen & verwachtingen
 - Wees zuinig met vakjargon, afkortingen & houd rekening met voorkennis
 - Voorzie ondersteuning & begeleiding
 - Voorzie terugkoppeling
 - Stuur voorbereidende documenten tijdig door
 - Tijdstip van vergadering + vergaderfrequentie
 - Draagkracht: werken in duo's?
 - Veilige omgeving: rol voorzitter + vergaderregels
 - Onkostenvergoeding?

Tot slot... in het interdisciplinair team

- De patiënt bestaat niet...
- Hefbomen nodig om betrokkenheid van patiënten te verhogen vb PHR
- Rol van patiëntenverenigingen in samenwerking met interdisciplinair team

Vlaams Patiëntenplatform vzw

Groenveldstraat 15

3001 Heverlee

Tel: 016 23 05 26

Ilse.weeghmans@vlaamspatientenplatform.be

www.vlaamspatientenplatform.be

©www.rein-art.be